

BENT U AL GETEST?

Waarom rokerslong, chronische pijn en erectiestoornissen zo vaak voorkomen

DE STANDAARD ANALYSE

- De angstpandemie komt niet van de industrie alleen
- Ziektecijfers worden opgeblazen.
- De farmaceutische industrie probeert haar afzetmarkt te vergroten.
- Ze speelt in op de gezondheidsobsessie.

“Het aantal patiënten met rokerslong (COPD) wordt in België op 680.000 geschat.” “In België lijden 630.000 vrouwen aan osteoporose, de helft van hen is zich er niet van bewust.” “Bijna een op de vier Belgen kampt met chronische pijn.” “Een op de twintig Belgen heeft suikerziekte, de helft van hen weet het niet. Tegen 2010 zal een Belg op de tien suikerziekte hebben.” “Naar schatting 80.000 tot 100.000 Belgen zijn met het hepatitis-C-virus geïnfecteerd, de helft weet niet dat ze besmet zijn.” **Het is een greep uit de persberichten die op deze redactie de jongste weken binnenkwamen.** Als we alle dramatische cijfers waarmee we worden bestookt samentellen, lijdt iedere Belg gemiddeld misschien wel aan een klein dozijn ernstige aandoeningen die elk concurreren om een plaats in de top-5 van belangrijkste doodsoorzaken. **Toevallig verwijzen de meeste van die berichten naar een persconferentie die gesponsord is door een bedrijf dat een middel tegen de ziekte verkoopt.** Een bekend voorbeeld is Viagra: sinds dat op de markt is, zijn erectiestoornissen een algemeen voorkomende' kwaal geworden. Mannen worden vanuit alle hoeken aangespoord hun erectiele dysfunctie ernstig te nemen, en er vooral over te praten met hun arts.

De pijn van nieuwe producten die de farmaceutische industrie op de markt brengt, is al enkele jaren aan het opdrogen. En als er al eens een nieuwe blockbuster' op de markt komt, geraakt die niet zelden verwickeld in schandalen over verzwegen neveneffecten, of blijkt het middel op lange termijn de overlevingskansen van de patiënten toch niet noemenswaardig te verhogen. Nieuwe kassuccessen zijn meer dan welkom. Zolang die uitblijven, wordt de markt voor de bestaande middelen en medische tests maximaal opgeblazen.

[...]

Omdat het aantal te genezen (echte) zieken eindig is, komt steeds meer nadruk te liggen op het voorkomen van ziekten. Vrouwen worden aangemoedigd hun botdensiteit te laten onderzoeken zodat ze tijdig preventieve middelen tegen osteoporose kunnen nemen. Voor mannen is er een test die de eerste tekenen van prostaatkanker kan blootleggen. Beide tests zijn omstreden. Vijftigjarige vrouwen met zwakke' botten worden aangeraden de rest van hun leven preventieve middelen te nemen, tegen heupbreuken die meestal pas na de leeftijd van tachtig jaar optreden. En van een vroege prostaatkanker kan geen enkele arts voorspellen of die ooit kwaadaardig wordt, terwijl de preventieve ingreep vaak ernstige complicaties oplevert. De helft van de vijftigjarige mannen loopt rond met zo'n slapende of verborgen prostaatkanker, die meestal geen ziekte veroorzaakt.

In de zoektocht naar nieuwe afzetmarkten worden desnoods nieuwe ziekten

uitgevonden. Voor mannen in de penopauze of die lijden aan het aging-male syndrome zijn er pilletjes die het gevoel van malaise doen vergeten. Of nog beter, we worden aangespoord pillen te kopen voor ziekten die er nog niet zijn. De dreiging van de Grote Griep пандemie bezorgt het bedrijf Roche onbegrensde afzetmogelijkheden voor een griepmedicijn dat voorheen nauwelijks te slijten viel.

Artsen worden rechtstreeks benaderd en met de hulp van voordelen in natura overtuigd om de behandelingen en tests voor te schrijven. De informatie die artsen krijgen over nieuwe geneesmiddelen wordt vaak rechtstreeks aangeleverd door de industrie, op vakcongressen of via publicaties. De jongste jaren bestookt de farmaceutische industrie ook direct het publiek, voornamelijk via de pers. Journalisten krijgen dagelijks persberichten van pr-kantoren die benadrukken dat ziekte X dringend ernstiger genomen moet worden, want dat ze wel eens een serieuze bedreiging zou kunnen betekenen. Op de berichten en uitnodigingen staat meestal de naam van de farmaceutische firma niet eens vermeld. Studies' worden bekendgemaakt om aan te tonen hoezeer de patiënten onder hun ziekte lijden, de resultaten worden als wetenschappelijk' voorgesteld, zonder enige verwijzing naar de commerciële betrokkenheid. De berichten zijn vaak gekoppeld aan een persconferentie waar universiteitsprofessoren (tegen betaling) de dramatische boodschap kracht komen bijzetten. Veel journalisten, die die dag nog minstens twee of drie andere stukken te schrijven hebben, nemen de tijd niet om de informatie grondig te controleren, en citeren gretig de dramatische cijfers in hun berichtgeving. Vaak worden de ramspoedmeldingen zonder enige kritische noot in de kranten afgedrukt.

[...]

Kim De Rijck
(*De Standaard*, 17/11/05)